

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА“

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66; 073 / 88 55 01; info@swu.bg; www.swu.bg

ИНФОРМАЦИОНЕН ПАКЕТ

НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

НАУЧНА ОБЛАСТ: 1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 1.2. ПЕДАГОГИКА

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: ДОКТОР
НИВО ПО НКР: 8

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: ИЗСЛЕДОВАТЕЛ

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: 3 /три / или 4 /четири/ ГОДИНИ

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА / САМОСТОЯТЕЛНА
ЗАДОЧНА

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМАТА

Докторската програма „Специална педагогика“ осигурява третата степен на висше образование и повишава образователната и научноизследователската квалификация на докторанта. Обучението е с продължителност до 3 г. в редовна и самостоятелна форма на обучение и до 4 г. в задочна форма. Приключва със защита на докторска дисертация.

В съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 6 (7), право на обучение в третата образователна степен на висшето училище има всеки, който притежава ОКС „магистър” и е положил успешно конкурсните изпити.

Проверката на подготовката на кандидата за докторант се осъществява чрез конспекта за изпит. Той се изготвя от научното звено, което предлага докторантурата и се одобрява от Факултетен съвет.

Образователната и научна степен „доктор” по **научната специалност Специална педагогика** се придобива от докторант, който е положил изпитите, предвидени в учебния план и е защитил дисертационен труд при условията и по реда на Закона за научните степени и научните звания.

Квалификационната характеристика определя професионалното предназначение на завършилия образователната и научна степен „доктор” в професионално направление Педагогика.

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

1. Подготвя висококвалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри с опит в експерименталната дейност в областта на Педагогическите науки, професионално направление Педагогика, научна специалност Специална педагогика, в която е докторската програма.
2. Увеличава самостоятелността и инициативността, ориентирани към осигуряване на лична информационна осведоменост и улесняване на професионалните контакти с български и чуждестранни учени;

3. Задълбочава фундаменталната и професионалната компетентност за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност в сферата на Специалната педагогика.
4. Формира съвременни научно-теоретични и практико-приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научноизследователска и преподавателска дейност, за работа в екип, за прилагане на иновационни и технологични постижения в областта на Специалната педагогика.
5. Изгражда методологически опит в анализиране на резултатите от научното изследване и в обосноваване на препоръките, свързани с обследването, диагностиката и корекционната работа с лица (деца и възрастни хора) със специални образователни потребности в общообразователна среда, специални училища, специализирани институции, дневни центрове и др.
6. Усъвършенства езиковата подготовка по избрания чужд език във връзка с използването му в професионалната дейност на докторанта.
7. Повишава социалната активност, адаптивност и конкурентоспособност на пазара на труда, осигуряващи му реализация в конкретни социални условия.

3. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Докторантската програма в професионално направление Педагогика, научна специалност Специална педагогика е фокусирана към подготовка на изследователи, които да могат да осъществяват:

- Научноизследователска дейност в областта на специалното образование.
- Научно-преподавателска дейност в областта на специалната педагогика, включително и във ВУ.
- Консултативна работа в сферата на системата от образователни изследвания и образователни услуги в обществената практика.
- Експертна дейност в системата на специално-педагогическите институции, държавната администрация, неправителствени организации, сдружения на хора с увреждания и др.

4. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1 Знания:

- задълбочени знания за теоретичните основи на педагогическата наука и в частност на специалната педагогика;
- знания, свързани с методологията на научното изследване в областта на специалната педагогика;
- знания за съвременни методи, методики и технологии и тяхното приложение при изследване на особеностите на различните типове дизонтогении;
- специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи;
- в процеса на научното изследване представя знания и разбиране на най-високо равнище не само в конкретната научна област и направление, но и в близки научни области.

4.2. Умения:

- подбира, открива и проучва литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намира, извлича, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- събира, анализира, класифицира и систематизира информация в определена последователност и логика;
- интерпретира научни тези (собствени и чужди) и ги внедрява в педагогическата практика
- аргументирано и обосновано с доказателства анализира и защитава тези, свързани със специалната педагогика;
- търси иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;
- аналитично и критично оценява собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на явленията в специалната педагогика;
- организира и планира собствената си научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.).

4.3. Самостоятелност и отговорност

- създава и интерпретира нови знания чрез собствени изследвания или друга научна дейност;

- демонстрира умения за разширяване на обхвата на досега познатата научна област и преценява необходимостта от актуални публикации;
- притежава способност за самооценка на постиженията на изследователския труд
- притежава способности да съставя, проектира, изпълнява и адаптира съвременен изследователски процес с научна стабилност

4.4. Компетентност за учене

- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значително количество знания от най-съвременните научни постижения или от областта на специално педагогическата практика

4.5. Комуникативни и социални компетентности

- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);
- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от областта на специалната педагогика и професионалната практика;
- пълноценно общува на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици.

4.6. Професионални компетентности

- има готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- ясно формулира нови проблеми – теоретични и практически.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Докторантът по **научната специалност Специална педагогика** в процеса на своето обучение и изследователска дейност се подготвя за:

- самостоятелна научно-изследователска дейност в областта на специалната педагогика, основаваща се на придобитото широкопрофилна и фундаментална подготовка относно системата на съвременната педагогика;
- перманентно обогатяване и усъвършенстване на педагогическия процес за различните образователни степени чрез внедряване на резултати от собствени изследвания;
- научно-преподавателска работа във висшите училища по учебни дисциплини от специалност Специална педагогика;
- управленческа дейност в образователната система, при длъжности, които изискват съответното равнище на специално-педагогическа квалификация;
- експертна дейност при длъжности, предполагащи решаването на изследователски и практически задачи в: научноизследователски институти и ВУ, училищната политика, държавната администрация, масмедииите, неправителствени организации и др.
- участие в различни форми на продължаващо обучение (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област.

ЗАВЪРШИЛИЯТ ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА МОЖЕ:

- да участва в различни форми на продължаващо обучение (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област);
- да участва в хабилитационни процедури и процедури за изразстване в степен.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	Форма на подготовка и реализация			Форма на признаване
		КРЕДИТИ	ХОРАРИУМ	лекции, семинари, лабораторни упражнения, самостоятелна подготовка, консултации, участие, друго	изпит, текуща оценка, събеседване, сертификат, отчет, протокол, заверка, друго
I. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ					
1.	Философия и методология на научните изследвания	8.0	240	45 л, 45 с (90 аз / 150 сп)	I изпит
2.	Съвременни теории и социални практики в специалното образование	9.0	270	15 л, 45 с (60 аз / 210 сп)	II изпит
3.	Подготовка и управление на проекти	3.0	90	15 л (15 аз / 75 сп)	I изпит
4.	Английски език	4.0	120	15 л, 45 с (60 аз / 60 сп)	I изпит
5.	Избираема дисциплина 1	6.0	180	30 л, 30 с (60 аз / 120 сп)	II изпит
6.	Избираема дисциплина 2	6.0	180	30 л, 30 с (60 аз / 120 сп)	III изпит
ОБЩО :		36	1080		
II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Подготвителни и съпътстващи дейности по дисертацията - проучване и реферирание на литература	10	300	самостоятелна подготовка, консултации	Събеседване/ библиография
2.	Разработване и представяне на проект за научен тезис	7	210	самостоятелна подготовка консултации	Събеседване
3.	Обсъждане на проект за дисертация – първи етап. Представяне на концепция	10	300	самостоятелна подготовка консултации	Събеседване/ презентация
4.	Разработване на инструментариум на изследването	5	150	самостоятелна подготовка консултации	Събеседване/ Проект за инструментариум
5.	Обсъждане на проект за дисертация – втори етап	10	300	самостоятелна подготовка консултации	Събеседване/ презентация
6.	Участие в докторантски сесии и други научни форуми	11	330	самостоятелна подготовка консултации	Сертификат, научно съобщение, статия
7.	Обсъждане на резултати от научно-изследователската дейност по дисертационния труд	10	300	Обсъждане	Обсъждане/ презентация
8.	Въвеждане в процедурите по защита на дисертационния труд	10.0	300	Самостоятелна подготовка, Консултации	

9	Обсъждане на дисертационен труд (подготвен в значителна степен дисертационен труд)	20	600	самостоятелна подготовка консултации	Обсъждане/ презентация
10.	Завършване на дисертационен труд. Подготовка и апробация	30	900	самостоятелна подготовка консултации	Обсъждане/ презентация/протокол
ОБЩО :		123	3690		
III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Преподавателска дейност – Водене на семинари практически или лабораторни занимания/, наблюдения и хоспетиране, проверка на писмени работи, изготвяне на рецензии на дипломни работи и т.н	15.0	270	семинарни, практически или лабораторни упражнения	отчет, заверка ръководител катедра
2.	Консултации на студенти.			Консултации	отчет, заверка ръководител катедра
ОБЩО :		15	450		
IV. ДРУГИ					
1.	Участие в катедрени и факултетски заседания.	6	180		протокол, заверка ръководител катедра
2.	Участие в работата на катедрени и факултетски комисии и други академични дейности.				заверка ръководител катедра
ОБЩО :					
ОБЩО (за цялата продължителност на обучението):		180	5400		
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ					
1.	Сравнително специално образование	6	180	15 л / 30 сп	I IV -/ изпит Протокол
2.	Работа със семействата на деца със специални образователни потребности	6	180	15 л / 30 сп	I IV -/ изпит Протокол
3.	Психология на развитието при деца със специални образователни потребности	6	180	15 л / 30 сп	I-IV/ изпит Протокол
4.	Обучение на деца със специални образователни потребности	6	180	15 л / 30 сп	I-IV/ изпит Протокол
5.	Артпедагогика в специалното образование	6	180	15 л / 30 сп	I-IV/ изпит Протокол
6.	Професионално ориентиране и подготовка на ученици със специални образователни потребности	6	180	15 л / 30 сп	I-IV/ изпит Протокол
Избираемите учебни дисциплини се предлагат след формулиране на темата за научно-педагогическото изследване. Включват се в Индивидуалния работен план на докторанта и се утвърждават от научното звено. Докторантът избира 2 (две) учебни дисциплини.					

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ ПО УЧЕБЕН ПЛАН

ФИЛОСОФИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 8

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Социална педагогика“

Катедра: „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектори:

Доц. д-р Веска Гювийска

Доц. д-р Ицка Дерижан

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Философия и методология на научните изследвания“ е да въведе докторантите във философията на науката и да им даде базисни познания за методологията и методите на научните изследвания.

Специфичните цели на курса са свързани от една страна със запознаване с историческото развитие на философските концепции свързани с науката, а от друга да ги въведе в методологията на научните изследвания. Акцентът пада върху изясняването на характеристиките на научното изследване, същността на количествените и качествените изследвания и процедурите за тяхното провеждане. Задълбочават се познанията за математико-статистическата обработка на данни от емпирични изследвания и за качествен педагогически анализ на получените резултати.

Този курс е много важен за докторантите, защото им дава познания и умения за провеждане на научно обосновани проучвания и коректен анализ на резултатите от тях.

Изпитът е събеседване, в което се представя концепцията на дисертационния труд пречупена през новопридобитите познания в областта на философията и методологията на научните изследвания.

СЪВРЕМЕННИ ТЕОРИИ И СОЦИАЛНИ ПРАКТИКИ В СПЕЦИАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 9.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: „Управление на образованието и специална педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Пелагия Терзийска

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Съвременни теории и социални практики в специалното образование“ е да подготви висококвалифицирани специалисти, притежаващи знания за променящите се социални перцепции и социални интеракции, както към теоретико-методичните аспекти на специалното образование, така и към отделните случаи и нарушения.

В лекционния курс са конкретизирани съвременните теории в по-глобален аспект, като са центрирани не само към децата със специални образователни потребности, но и към всички възрастови групи лица със специални образователни потребности. Търсят се алтернативни програми и процедури за образование на децата и възрастните с увреждания.

В резултат от обучението докторантите ще бъдат запознати със закономерностите в специалното образование, с актуалните специфики и проблеми в развитието на педагогическия процес. Ще бъдат подготвени за осмисляне на педагогическата проблематика от позициите на новото педагогическо мислене и актуалните образователни тенденции по отношение на лицата със специални образователни потребности. Ще могат да представят аргументирано критични позиции и самостоятелни преценки на педагогически факти, явления и субекти, да демонстрират личностни качества, авторски подход и творчески решения.

Лекционният курс е разработен съобразно основните принципи на педагогическото познание: плурализъм в мисленето на изследователя, приемственост в развитието на социокултурата, континуум на промените в педагогическата действителност, обективизъм в оценките.

ПОДГОТОВКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 3.0

Хорариум: 15 аз / 75 сп

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Семестър: I

Вид на изпита: писмен / събеседване

Методическо ръководство:

Лектор: проф. д-р Албена Вуцова

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Подготовка и управление на проекти“ е да подготви висококвалифицирани специалисти в подготовката и управлението на проекти на национално и трансевропейско ниво, като се предоставят знания и умения на различни видове проекти и програми.

Специфичните цели на курса са следните:

Да се дадат базови знания и умения по управление на проекти като се разгледат национални и международни инструменти за подкрепа на проекти и програми с различна насоченост;

Да се обогатят знанията за същността и основните характеристики на управлението на проекти и управлението на проектни екипи;

Да се предоставят добри практики за вземане на стратегически и тактически управленчески решения свързани с управлението на проекти.

Докторантите, които се обучават в този курс, ще придобият след завършването му необходимата компетентност да разработят проект, дизайн на проект е различни области, да участват в управлението на даден проект и да го доведат до реализация. Придобитите знания имат важно значение, тъй като развитието на различни видове икономически направления ще се извършва на проектно-програмна основа.

Прилаганият курс е в съответствие с мисията и концепцията на университета за предоставяне на модерни и актуални знания. Обемът на курса е съобразен с предвидените кредити, както и квалификационната характеристика на специалността. Постигането на целите на курса ще се контролира с провеждането на два теста – входен и окончателен.

АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Германистика и романистика“

Факултет: Филологически факултет

Лектор: доц. д-р Дафина Костадинова

Хорариум: 60 аз / 60 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен / събеседване

Анотация:

Съгласно решение № 21 от 04.09.2013 г. на Академичния съвет курсът по английски език е задължителен за всички докторанти през първата година на обучението им, които се обучават по различни докторантските програми във всички факултети на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Курсът е интензивен и предполага обучение в рамките на 6 часа дневно. Той се провежда (обикновено всяка година в първия месец след приключване на летния семестър) и времетраенето му може да варира в зависимост от формирането на групите по нива на езикова компетентност. Нивото на компетентност се определя чрез предварителен входен тест, на базата на който участниците се разпределят по нива – начинаещи, средно напреднали и напреднали, отговарящи на нивата A1, A2 - B1 и B2 – C1 по Европейската езикова рамка.

Курсът цели практическа подготовка на студентите по английски език, като фокусът е върху усвояване на основни знания по лексика и граматика при по-ниските нива и усъвършенстването и разширяването на знанията и повишаване на нивото на владеене на езика в по-високите нива.

Обучението се базира на интегративен подход, при който придобиването на нови за докторантите знания и умения е основано на развиването на четирите основни видове умения: четене, писане, слушане и говорене. Специален акцент се поставя върху изграждането на уменията за говорене и слушане, както и върху усвояването на основни принципи на изграждането на академичен текст на английски език, както и на уменията за изготвяне на презентации, автобиография, абстракт и статия на английски език. Курсът по английски език за докторанти задължително съдържа следните модули: практическа граматика, лексика, писмени упражнения, четене и слушане с разбиране и разговор. В зависимост от конкретните нужди на обучаемите от различните факултети и специалности се въвежда и специализирана за областта лексика както и упражнения по специализиран и общ превод.

ПРОФ. Д-Р ПЕЛАГИЯ ТЕРЗИЙСКА

Ръководител на катедра „Управление на образованието и специална педагогика“